

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: T. M.
e.č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2021, č. j. OAM-809/ZA-ZA11-ZA20-2020,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2021, č. j. OAM-809/ZA-ZA11-ZA20-2020 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní

ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že žalobce argumentoval tím, že se v zemi původu zamiloval do muslimky ázerbájdžánské národnosti, protože mu jeho otec a bratr vyhrožovali smrtí. Celou záležitost však na tamní policii neoznámil, protože otec dané dívky pracuje na policii. Stejně tak se neobrátil na příslušné kontrolní orgány, a to s odkazem na nefungování právního systému v Gruzii. K tomu žalovaný doplnil, že Gruzie je s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný na základě informací o zemi původu mimo jiné doplnil, že v Gruzii jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno nejen v rámci činnosti státních orgánů či řady neziskových organizací, ale rovněž prostřednictvím institutu ombudsmana, kterých poskytuje jednotlivcům ochranu.
4. Ve vztahu k důvodům žalobce předestřeným v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný dále uvedl, že domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu nebyla z jeho strany vyvrácena. V jeho případě se totiž jednalo o problémy se soukromými osobami, které se vůbec nepokusil řešit skrze bezpečnostní orgány v zemi původu, ačkoliv s nimi předtím neměl žádné problémy. Z opatřených informací poté vyplývá již uvedená skutečnost, že jednotlivci mohou v Gruzii podávat stížnosti ke státnímu zastupitelství a justičním orgánům. Současně zde působí veřejný ombudsman a řada dalších nestátních institucí. V řízení nevyšly najevo okolnosti svědčící o tom, že právě žalobci by byla některá z těchto forem ochrany odepřena. K tomu žalovaný doplnil, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až s určitým časovým odstupem od příjezdu do České republiky, což svědčí o účelovosti jeho postupu, resp. o snaze využít institut mezinárodní ochrany pro legalizaci pobytu.
5. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se příslušný správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany posoudil jako zjevně nedůvodnou. V této souvislosti bylo argumentováno tím, že žalovaný si neopatřil dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž nezjistil skutkový stav věci bez

důvodných pochybností. Podkladem pro rozhodnutí byla pouze jedna informace o zemi původu, která však ve vztahu k dané žádosti neobsahuje relevantní údaje. Žalobce navíc považuje danou informaci za neobjektivní, protože byla žalovaným cíleně vytvořena za účelem zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu.

7. K tomu žalobce doplnil, že je povinností správních orgánů zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností, přestože je na žadatele pocházejících ze zemí, které jsou považovány za bezpečné, kladeno zvýšené důkazní břemeno. Žalobce nicméně této povinnosti dostál, a to podáním věrohodné výpovědi, kterou žalovaný nijak nezpochybnil. V této souvislosti pak nelze považovat za dostatečné pouze formální konstatování, že žalobce nevyužil vnitrostátní prostředky ochrany, protože je nutné vyhodnotit, zda pro něj byly za popisované situace dostupné. Skutečnost, že žalobce tímto způsobem nepostupoval, tedy neobrátil se na tamní orgány veřejné moci, nelze bez dalšího považovat za důvod pro neudělení mezinárodní ochrany, resp. posouzení dané žádosti jako zjevně nedůvodné. Stejně tak nelze odůvodnit zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu pouze tím, že měla mimo jiné sloužit k legalizaci pobytu na území České republiky.
8. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu s odkazem na právní ukotvení institutu zjevně nedůvodné žádosti doplnil, že v případě žalobce nebyla domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu vyvrácena. V této souvislosti žalovaný zdůraznil, že žalobce měl možnost obrátit se v zemi původu na řadu státních i nestátních institucí, pakliže měl obavu z toho, že by mu bezpečnostní složky neposkytly před jednáním jeho bratra a otce ochranu. Co se pak týče opatřené informace o zemi původu, ta je založena na relevantních zdrojích, na které bylo řádně odkázáno. Závěrem žalovaný zopakoval, že z chování žalobce lze dovozovat jeho záměr spočívající ve využití institutu mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu na území.
10. S ohledem na výše uvedené žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

11. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol, čestné prohlášení o totožnosti, kopie rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce ze dne 21. 11. 2020, č. j. CPR-37831-16/ČJ-2020-931200-SV, záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 25. 11. 2020.
12. Z daného protokolu o pohovoru vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu proto, že mu bylo ze strany jeho otce a bratra vyhrožováno smrtí, neboť se zamiloval do jedné ázerbájdžánské dívky, která je muslimkou. Z náboženských důvodů byly jejich rodiny proti tomu, aby se vídali a uzavřeli manželství. Žalobce tedy ze země vycestoval, aniž by se obrátil na tamní bezpečnostní složky či jiné orgány veřejné moci, přestože s nimi předtím neměl žádné problémy ani nebyl trestně stíhán. Podle jeho

názoru by to bylo zbytečné, protože zákony v Gruzii nefungují, přičemž otec dané dívky pracuje na policii.

13. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla do správního spisu založena Informace OAMP ze dne 11. 11. 2020 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu. Z úředního záznamu ze dne 9. 12. 2020 poté vyplývá, že žalobce se na předvolání nedostavil ke správnímu orgánu za účelem seznámení se s podklady pro rozhodnutí.
14. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
16. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (resp. nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
18. Žaloba **není důvodná**.
19. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezodůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Naopak vycházel pouze z jedné informace o zemi původu, kterou nelze považovat za objektivní. Žalobce ve správním řízení podal výpověď, jejíž věrohodnost nebyla žalovaným zpochybněna. Přesto žalovaný argumentoval tím, že žalobce nevyužil vnitrostátní prostředky ochrany, aniž by se blíže (v kontextu azylového příběhu) zabýval jejich reálnou dostupností. Současně žalovaný nesprávně akcentoval záměr žalobce spočívající ve využití institutu mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu na území.
20. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení*

mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“

21. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: „stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.“
22. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
23. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7. označuje za bezpečnou zemí původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
24. S ohledem na skutečnost, že žalobce před odchodem z vlasti pobýval ve městě Rustavi, které se přímo v oblasti Abcházie či Jižní Osetie nenachází (leží jihovýchodně od hlavního města Tbilisi), je možné ho na základě dotčené právní úpravy zásadně považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
25. Z toho důvodu nelze nezákonnost napadeného rozhodnutí bez dalšího dovozovat z toho, že ve správním spisu je založena pouze jedna aktuální informace o zemi původu, která byla zpracována příslušným odborem Ministerstva vnitra ČR. V této souvislosti krajský soud dodává, že objektivitu daného podkladu pro rozhodnutí nelze úspěšně zpochybnit pouze obecným tvrzením, že je zpracována za účelem posouzení Gruzie jako bezpečné země původu. Zprávy o zemi původu nejsou vytvářeny na míru konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu, ale podávají typicky celkový obraz či všeobecné informace o politické, lidskoprávní, sociální nebo bezpečnostní situaci v daném státu. Žalobce poté správnost jednotlivých údajů, které jsou v Informaci OAMP ze dne 11. 11. 2020 uvedeny, z věcného hlediska nijak nezpochybnil, resp. ani

nenavrhoval, aby byly v tomto směru podklady pro rozhodnutí doplněny. Naopak se na předvolání ke správnímu orgánu vůbec nedostavil.

26. Z obsahu dané informace vyplývá, že Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů a současně v této oblasti spolupracuje a umožňuje činnost příslušných nadnárodních institucí či nevládních organizací. Přestože současně poukazuje na nedostatky ve vztahu k efektivní a všem přístupné ochraně základních práv a svobod, nejedná se svoji povahou o okolnost svědčící o tom, že by se běžný občan daného státu nemohl účinně obracet na příslušné orgány veřejné moci za účelem získání ochrany před nezákonným jednáním.
27. V této souvislosti je nutné připomenout, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení a fungování systému vnitřní ochrany, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky vysoce angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání ze strany vykonavatelů veřejné moci.
28. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27). Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu.*“
29. V nyní projednávané věci pak žalobce argumentoval pro udělení mezinárodní ochrany pouze tím, že mu mělo být vyhrožováno ze strany příslušníků vlastní rodiny, a to z důvodu jeho vztahu s muslimkou, tedy ženou mající jiné náboženské vyznání. V tomto směru se však žalobce vůbec nepokusil obrátit na policii či jiné orgány veřejné moci, ačkoliv výslovně uvedl, že s nimi neměl v minulosti žádné problémy. Takový postup nelze podle názoru zdejšího soudu dostatečně zdůvodnit tím, že otec dané dívky pracuje na policii. Z výpovědi žalobce nijak nevyplývá, že by se jednalo o vysoce postaveného důstojníka či osobu, která by v rámci daného policejního útvaru zastávala řídicí pozici. V případě pochybení řadového policisty se lze nepochybně obrátit se stížností na jeho nadřízeného či vedoucího daného útvaru, popř. využít jiné právní nástroje, které jsou v zemi původu za účelem vnější kontroly činnosti policejních složek k dispozici. V této souvislosti žalovaný správně odkázal na opatřenou informaci OAMP ze dne 11. 11. 2020, ze které vyplývá, že občané v Gruzii se v takových případech mohou přímo obracet na státní zastupitelství, justiční orgány nebo ombudsmana, který je dohledem nad dodržováním lidských práv ze strany orgánů veřejné moci pověřen.
30. Jelikož žalobce žádné z výše uvedených možností bez rozumných důvodů nevyužil, nevyčerpal vnitrostátní prostředky ochrany, které měl k dispozici. Současně se mu tak nepodařilo úspěšně vyvrátit zákonnou domněnku, podle které lze Gruzii v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu.

31. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že vyvrácení domněnky bezpečné země zatěžuje v daném případě primárně žalobce, který usiluje o udělení azylu či mezinárodní ochrany. V souladu s ust. § 16 odst. 3 pak žalovaný nepostupoval v rozporu se zákonem, pakliže se blíže nezabýval tím, zda jsou v případě návratu žalobce do Gruzie dány důvodné obavy z hrozby pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 12 a ust. § 14a zákona o azylu. Pokud pak správní orgán na základě výpovědi a chování žalobce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu pouze zmínil jeho motivaci spočívající v legalizaci pobytu na území, nelze takový postup považovat za nezákonný, protože se nejednalo o hlavní rozhodovací důvod, na kterém bylo napadené rozhodnutí založeno.

VII. Závěr a náklady řízení

32. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. července 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce